

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	081
<i>Рік підготовки:</i>	3
<i>Семестр викладання:</i>	весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

д.ю.н., проф. Розовський Борис Григорович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри правознавства

Посада

rozovskij@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-158-92-73

телефон

месенджер

314 ГК, за розкладом

Консультації

Співавтор курсу та лектор:

к.ю.н., доц., Татаренко Галина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри правознавства

Посада

tatarenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-158-92-73

телефон

месенджер

314 ГК, за розкладом

Консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Посада

електронна адреса

телефон

месенджер

Консультації

Викладач практичних занять:*

к.ю.н., доц., Татаренко Галина Вікторівна

Доцент кафедри правознавства

tatarenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+380-50-158-92-73

телефон

месенджер

314 ГК, за розкладом

Консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування теоретичних знань та практичних навичок, необхідних як для ефективного виконання завдань, покладених на правоохоронні та судові органи, так і в інших випадках, що вимагають правильного застосування закону про кримінальну відповідальність. Завданнями вивчення цієї дисципліни є: 1) аналіз проблемних питань кваліфікації, що виникають під час кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень; 2) правильне та чітке застосування норм закону про кримінальну відповідальність; 3) виявлення переваг і недоліків пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства; 4) формування у студентів стійкої особистої громадянської позиції, розвиток навичок аналітичного мислення, виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян.

Результати навчання:

Вивчення дисципліни призведе до:

- здатності дійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання оволодіння студентами глибокими знаннями з теорії кваліфікації злочинів;
- формування навичок мислення, оцінки ситуацій, що виникають у процесі кримінально-правової кваліфікації (кваліфікації попередньої злочинної діяльності; множинності злочинів; злочинів, вчинених у співучасті; кваліфікації помилок у кримінальному праві тощо);
- напрацювання практичних вмінь правильної кваліфікації та розмежування злочинів;
- вміння працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;
- готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів

Передумови до початку вивчення:

Базові знання та уявлення з фізики в сфері прав людини, кримінальне право, кримінальний процес

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета курсу полягає у формуванні теоретичних знань та практичних навичок, необхідних як для ефективного виконання завдань, покладених на правоохоронні та судові органи, так і в інших випадках, що вимагають правильного застосування закону про кримінальну відповідальність.

Завданнями вивчення дисципліни є: 1) аналіз проблемних питань кваліфікації, що виникають під час кримінально-правової характеристики кримінальних правопорушень; 2) правильне та чітке застосування норм закону про кримінальну відповідальність; 3) виявлення переваг і недоліків пропозицій щодо вдосконалення чинного кримінального законодавства; 4) формування у студентів стійкої особистої громадянської позиції, розвиток навичок аналітичного мислення, виховання критичного та неупередженого ставлення до громадян.

Вивчення дисципліни призведе до:

- здатності здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання оволодіння студентами глибокими знаннями з теорії кваліфікації злочинів;
- формування навичок мислення, оцінки ситуацій, що виникають у процесі кримінально-правової кваліфікації (кваліфікації попередньої злочинної діяльності; множинності злочинів; злочинів, вчинених у співучасті; кваліфікації помилок у кримінальному праві тощо);
- напрацювання практичних вмінь правильної кваліфікації та розмежування кримінальних правопорушень;
- вміння працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;
- готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Навчальні цілі дисципліни допомагають у поглибленні та розвитку у студентів: ІНТЕГРАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНІСТЕЙ

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері кримінально-правової кваліфікації злочинів

ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області зокрема щодо: формування навичок мислення, оцінки ситуацій, що виникають у процесі кримінально-правової кваліфікації (кваліфікації попередньої злочинної діяльності; множинності злочинів; злочинів, вчинених у співучасті; кваліфікації помилок у кримінальному праві тощо)
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно
- ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК9. Здатність працювати в команді.

СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

- СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини
- СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів у сфері матеріального та процесуального права;
- СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права: напрацювання практичних вмінь правильної кваліфікації та розмежування злочинів;
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Тема 1. Генеза теорії кваліфікації кримінальних правопорушень. принципи кваліфікації кримінальних правопорушень	денна 1/0/1 заочна 1/0/1	Розвиток теорії кваліфікації кримінальних правопорушень. Поняття кримінально-правової кваліфікації. Види кримінально-правової кваліфікації. Принципи кримінально-правової кваліфікації.	Участь в обговоренні теми. Індивідуальні завдання. Завдання для самонавчання та самовдосконалення
2.	Тема 2: Кримінально-правова кваліфікація: сучасні тенденції до змін кримінального законодавства	денна 3/0/3 заочна 1/0/1	Виокремити проблеми кримінальної відповідальності та її співвідношення з іншими заходами кримінально-правового характеру. Зміни до ККУ	Участь в обговоренні теми. Індивідуальні завдання. Завдання для самонавчання та самовдосконалення
3.	ТЕМА 3: Процес кримінально-правової кваліфікації та його етапи. Загальні правила кримінально-правової кваліфікації	денна 4/0/4 заочна 1/0/0	Підстави та передумови кваліфікації злочинів . Структура кваліфікації злочинів. Загальні правила кримінально-правової кваліфікації	Участь в обговоренні теми. Завдання для самонавчання та самовдосконалення
4.	ТЕМА 4: Спеціальні правила кримінально-правової кваліфікації.	денна 4/0/4 заочна 1/0/0	Спеціальні правила кримінально-правової кваліфікації	Участь в обговоренні теми. Завдання для самонавчання та самовдосконалення
5.	Тема 5:Сучасні проблеми кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки та кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	денна 2/0/2	Розглянути сучасні проблеми кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки та кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку	Участь в обговоренні теми. Завдання для практичної роботи. Тести
6.	Тема №6. Сучасні проблеми кваліфікації кримінальних	Денна 2/0/2	Розглянути сучасні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи і запропонувати	Участь в обговоренні теми. Завдання для практичної роботи.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	правопорушень проти життя та здоров'я особи		власні рішення	Тести
7.	Тема №7. Актуальні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності	Денна 2/0/2	Визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти щодо кваліфікації кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності	Участь в обговоренні теми. Завдання для практичної роботи. Тести
8.	Тема №8. Актуальні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	Денна 2/0/2	Вдосконалити знання у питанні кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	Участь в обговоренні теми. Завдання для практичної роботи. Тести
9.	Тема 9: Особливості кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень за Розділами V-XIX ККУ	Денна 2/0/2	Вдосконалити знання у питанні кваліфікації кримінальних правопорушень окремих видів кримінальних правопорушень за Розділами V-XIX ККУ	Участь в обговоренні теми. Завдання для практичної роботи. Тести

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Кримінальний кодекс України: закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL:[:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-X // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: закон України від 23.02.2006 № 3477-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.
7. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних «Законодавство України» /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
8. Про психіатричну допомогу: закон України від 22.02.2000 № 1489-III // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>.
9. Про боротьбу з тероризмом: закон України від 20.03.2003 № 638-IV // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
10. Про запобігання та протидію домашньому насильству: закон України від 07.12.2017 № 2229- VIII // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>.
11. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму: Закон України від 31 липня 2006 р. № 54-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 39. Ст. 340.

ОСНОВНА:

12. Велика українська кримінологічна енциклопедія. Т. 1. / За заг. ред. д.ю.н., проф. Литвинова О.М. та ін. Харків: Факт, 2021. 853 с.
13. Велика українська кримінологічна енциклопедія. Т. 2. / За заг. ред. д.ю.н., проф. Литвинова О.М. та ін.. Харків: Факт, 2021. 870 с.
14. Берзін П. С. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. 2-ге вид., виправл. та доповн. Київ, ВД «Дакор», 2019. 562 с.
15. Гришук В. К., Пасека О. Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: міжнародний досвід та основні теоретичні підходи: наук.-практ. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 296 с.
16. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України: навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Х.:Константа, 2017. 448 с.
17. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
18. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. / А. А. Васильєв, О. О. Житний, Є. О. Гладкова та ін.; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова. Харків: Право, 2020. 656 с.
19. Основи кваліфікації злочинів: навч. посіб. / М. І. Панов, І. О. Зінченко, О. О. Володіна та ін.;

за заг. ред. М. І. Панова. Харків: Право, 2019. 378 с.

20. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків: Право, 2018. 368 с.

ДОДАТКОВА:

21. Бандурка І. О. Захист дитинства в Україні: кримінально-правові та кримінологічні засади: монографія / за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова; Кримінологічна асоціація України. Харків: Золота миля, 2017. 432 с.

22. Гладкова Є. О. Стратегія й тактика протидії наркозлочинності в Україні: монографія. Харків: Діса плюс, 2019. 464 с.

23. Данильченко Ю. Б. Тероризм: феномен, детермінація, протидія: монографія. Харків: Золота миля, 2018. 478 с.

24. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Відповідальність за домашнє насильство в насильство за ознакою статі: науково-практичний коментар новел КК України України. Київ: Ваіте, 2019. 288 с.

25. Сийплові М. Кримінально-правовий захист охоронної діяльності в Україні: монографія. Харків: Панов, 2019. 614 с.

26. Шаблістий В. В., Галемін О. А. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеним владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, що припиняли хуліганські дії : монографія / за заг. ред. д. ю. н., доцента В. В. Шаблістого. Дніпро: Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 64 с.

27. Ярмиш Н. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу: складнощі кримінально-правової кваліфікації. Право України. № 2. 2017. С. 139-146.

28. Ясін І. М. Кримінально-правова кваліфікація незаконного збагачення за законодавством України: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Львів, 2018. 236 с.

29. Alexander, L. and Ferzan, K.K., (2009). *Crime and Culpability: A Theory of Criminal Law*, Cambridge: Cambridge University Press.

30. Boonin, D.(2008). *The Problem of Punishment*, New York: Cambridge University Press.

31. Chalmers, J. and F. Leverick(2008).Fair Labelling in Criminal Law. *Modern Law Review*,№ 71. P.217-246.

32. Duff, R. A.(2005). *Strict Liability, Legal Presumptions, and the Presumption of Innocence*”, in A. P.Simester (ed.), *Appraising Strict Liability*, Oxford: Oxford University Press.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	30
Практичні завдання та тести	40
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім.В.Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявності сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.

Поведінка в аудиторії:

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля.

Під час контролю знань студенти забороняється використання мобільних пристроїв.